

संस्कृतभारती  
पत्रालयद्वारा संस्कृतम्

शिक्षापरीक्षा

समयः - घण्टात्रयम्

दिनम् - सर्वजित् माघशुक्ल-एकादशी

अङ्काः - १००

भानुवासरः, १७.०२.२००८

I. अ. एकस्य श्लोकस्य पदविभागम् अन्वयरचनां च कृत्वा तात्पर्यं कन्नडभाषया  
आङ्ग्लभाषया वा लिखत । 6

१. दृष्ट्वैनं स्वजनं कृष्णं युयुत्सुं समुपस्थितम् ।  
सीदन्ति मम गात्राणि मुखं च परिशुष्यति ॥
२. अयनेषु च सर्वेषु यथाभागमवस्थिताः ।  
भीष्ममेवाभिरक्षन्तु भवन्तस्सर्व एव हि ॥

आ. सुभाषितद्वयस्य अन्वयार्थं तात्पर्यं च कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

१. प्रदानं प्रच्छन्नं गृहमुपगते सम्भ्रमविधिः  
प्रियं कृत्वा मौनं सदसि कथनं चाप्युपकृतेः ।  
अनुत्सेको लक्ष्म्यां निरभिभवसाराः परकथाः  
सतां केनोद्दिष्टं विषममसिधाराव्रतमिदम् ॥
२. फलमलमशनाय स्वादु पानाय तोयं  
क्षितिरपि शयनार्थं वाससे वल्कलं च ।  
नवधनमधुपानभ्रान्तसर्वेन्द्रियाणाम्  
अविनयमनुमन्तुं नोत्सहे दुर्जनानाम् ॥
३. दिनयामिन्यौ सायं प्रातः  
शिशिरवसन्तौ पुनरायातः ।  
कालः क्रीडति गच्छत्यायुः  
तदपि न मुञ्चत्याशावायुः ॥

II अ. संस्कृतभाषया पञ्चानाम् उत्तरं लिखत । 5

१. शिवः युद्धार्थं कं कं प्रेषितवान् ?
२. धर्मराजस्य भीतिः का ?

(प्र.प.प.)

३. श्रीकृष्णः कं प्रति वचनं दत्तवान् आसीत् ?
४. भीष्मः कं पूजार्हम् अवदत् ?
५. अर्जुनः तपसः निमित्तं कुत्र अवसत् ?
६. के पूर्वं पाण्डवानां पौरुषम् अभिनन्दन्ति स्म ?

आ. प्रश्नत्रयस्य उत्तरं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

6

१. तदपि न मुञ्चत्याशावायुः ।
२. दुर्जनानाम् इन्द्रियाणि कीदृशानि ?
३. केन विना दैवं न सिध्यति ?
४. "तस्य तृतीया गतिर्भवति" कस्य ? किमर्थम् ?

इ. ससन्दर्भं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत (चत्वारि एव) ।

10

१. कटाक्षपातैः अर्जुनस्य वशीकरणं कर्तव्यम् ।
२. त्वं सर्वेषु समानां प्रीतिं निक्षिप्तवान् ।
३. शत्रूणां जयार्थं सामर्थ्यं सम्पादनीयम् ।
४. मुनिश्रेष्ठ ! तवागमनेन अस्माकं जन्म सफलम् ।
५. नीचस्य, गोपस्य, चोरस्य कृष्णस्य पूजा किमर्थम् ?
६. भवान् राजश्रेष्ठः इति मम अभिप्रायः ।

III अ. प्रहेलिकाद्वयस्य उत्तरं विवरणसहितं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

6

१. वृक्षाग्रवासी न च पक्षिजातिः  
तृणं च शय्या न च राजयागी ।  
आपीतवर्णो न च हेमधातुः  
अतश्च ताम्रः सुरसः क एषः ?
२. राजन् ! कमलपत्राक्ष ! तत्ते भवतु चाक्षयम् ।  
आसादयति यद्रूपं करेणुः करणैर्विना ॥
३. यजमानेन कः स्वर्गहेतुः सम्यग्विधीयते ।  
विहायाद्यन्तयोर्वर्णो गोत्वं कुत्र स्थितं वद ॥

आ. अधः दत्तानां कृदन्तरूपाणाम् इतरवचनरूपाणि लिखत ।

4

१. नृत्यन्ती -----
२. ----- भाषमाणेषु
३. रुदन्तं -----
४. ----- याचमानानाम्



इ. रिक्तस्थानेषु आवरणे दत्तानां शब्दानां सत्सप्तमीरूपं लिखत (त्रयाणाम् एव) ।

१. ----- (गोपालः गतवान् ) रामः हृष्टः । 6
२. ----- (विवाहः सम्पन्नः) बान्धवाः निर्गताः ।
३. ----- (सीता चिन्तयन्ती) आज्ञनेयः आगतवान् ।
४. ----- (अतिथयः आगताः) उत्सवस्य आरम्भः ।
५. ----- (भोजनं क्रियमाणं) सम्भाषणं मा कुरु ।

ई. संयोज्य लिखत ।

6

- |               |              |
|---------------|--------------|
| १. पठन्तः     | अ. बालिकाः   |
| २. पठते       | आ. वटूनाम्   |
| ३. पठन्तीः    | इ. रामाय     |
| ४. पठद्भिः    | ई. छात्राः   |
| ५. पठताम्     | उ. महिलायाम् |
| ६. पठन्त्याम् | ऊ. पण्डितैः  |

IV अ. गणे अनर्हं पदं पृथक्कुरुत ।

5

१. जगन्नाथः, प्रागेव, इत्येव, रामश्शेते
२. एवं, विहाय, इति, रामाय
३. क्रीडन्, क्रीडामि, क्रीडित्वा, क्रीडितुम्
४. करुणः, हास्यम्, शान्तः, रमणीयम्
५. क्रीडता, माता, भवता, राधया

आ. सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत (षण्णाम् एव) ।

6

१. गच्छन्नस्ति २. गुरुर्विष्णुः ३. एतच्च ४. नदीश्च ५. स्वच्छस्ततः
६. षण्णामानि ७. गच्छच्छात्रः

इ. सन्धिं कृत्वा विसर्गस्य स्थाने कः आदेशः इति निर्दिशति (षण्णाम् एव) । 6

१. मुनिः + अवदत् २. सूर्यः + उदेति ३. तुमुलः + अभवत्
४. सन्तुष्टः + तस्य ५. जनाः + एव ६. सः + इष्टवान् ७. कः + चित्

ई. एतानि पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत (पञ्च एव) । 5

१. लिखन्तम् २. पठितुम् ३. क्रीडन् ४. प्राप्य ५. आगच्छन्तीषु
६. प्रवेष्टुम् ७. भाषमाणाः

V अ. द्वयोः अभिप्रायं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत ।

3

१. वृत्तेन हि भवत्यार्यो न धनेन न विद्यया ।

(पु.प.प.)

२. वज्रादपि हि धीराणां चित्तरत्नखण्डितम् ।  
 ३. भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र ।  
 आ. अधः दत्तेषु एकं विषयमधिकृत्य दशभिः वाक्यैः लघुप्रबन्धं लिखत । 5  
 १. श्रीकृष्णं प्रति बलरामस्य स्वाभिप्रायकथनम् ।  
 २. अर्जुनस्य तपसः परीक्षा ।  
 ३. नारदद्वारा प्रेषितः इन्द्रस्य सन्देशः ।  
 इ. एतौ न्यायौ कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत । 4  
 १.. उष्ट्रलगुडन्यायः २. अन्धगजन्यायः ।  
 ई. कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत । 5  
 १. धर्मं जानन् अपि दुर्योधनः धर्मराजाय राज्यं न दत्तवान् ।  
 २. सर्वं कार्यं त्वरया न कर्तव्यं, विमर्शः आवश्यकः ।  
 ३. सतां हि सन्देहपदेषु वस्तुषु प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः ।  
 ४. व्याधिः वर्धमानः शत्रुः च नोपेक्षणीयौ ।  
 ५. तृणानि चरन्तीः धेनूः गोपालकः रक्षति ।  
 उ. संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत । 4  
 १. ದೂರದರ್ಶನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಮಗನನ್ನು ತಾಯಿಯು ಕರೆದಳು.  
 Mother called the boy who is watching Television.  
 २. ಅರ್ಜುನನು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದನು.  
 Arjuna saw his relatives assembled at Kurukshetra.  
 ३. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಯಾತ್ರಿಕರು ಕಳ್ಳರಿಂದ ಹೆದರಿ ಓಡಿದರು.  
 The travelers traveling in the forest ran away afraid of the thieves.  
 ४. ಓದುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಒಂದೊಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.  
 The teacher gave one book each to the students who are reading.

